

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un șir garmond:
o dată 7 cr., a dóua óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la redac-
țiunea și Admini-
strațiunea Unirii
în
Blaș.

Anul IX.

Blaș 25 Februariu 1899.

Numérul 8.

La situația bisericii noastre.

V.

Situația bisericii noastre în timp de două sute de ani s'a schimbat de comun așa, cum s'a schimbat raporturile politice interne și externe ale monarchiei.

Până când interesele mai înalte ale monarchiei, după cum erau acelea pricepute în Viena, au cerut, să se slăbescă puterea calvinismului și să se întărească catolicismul în Transilvania și Ungaria, și până când curtea din Viena, în cele dintâi decenii ale vécului trecut, privia cu neîncredere la nobilimea ungară, care conspirase cu Rákoczy în contra casei domnitoare, se părea că nisuițele clerului și poporului nostru, condus de energicul episcop Ioan Inocențiu Klein, vor fi încununat cu succes în ceea ce privesce drepturile bisericii și emanciparea politică a némului românesc. Când înse raporturile externe ale monarchiei au constrins pe împărătesa Maria Teresia, să efectuească o apropiere și o înțelegere durabilă cu nobilimea și cei alalți factori politici din Ungaria, biserica noastră, care obținuse unele ușurări, și poporul, în care se treziseră mari speranțe de a scăpa din ticăloșia de mai înainte, au ajuns éráși într'o situație nefavorabilă. Dieta de la Poșon din 1741, unde se prezentase și Maria Teresia, dase asigurarea, că va considera Transilvania ca provincă aparținătoare Ungariei și o va governa în

calitatea sa de regină a Ungariei, a fost fatală pentru sórtea noastră. De atunci glasul episcopului Klein a răsunit fără de efect pentru biserică și neam, și în loc de a dobândi drepturile, pentru cari luptase cu atâta energie și abnegațiune, a trebuit să móră în exil, ér biserica și națiunea a fost lăsată pradă uneltirilor dușmane ale Calvinilor, Grecilor și Sérbilor, cari au sciut sămăna ură, pismă și vrajbă între frații de un sânge și a-i face incapabili pe timp îndelungat de orî ce acțiune pe terenul bisericesc și politic.

Cas analog s'a întâmplat și în vécul acesta. După înfrângerea revoluțiunii ungare, în tot timpul, cât au durat relațiunile încordate între curtea din Viena și între Magiari, se părea, că pentru noi se ivesce aurora unui viitor mai fericit. Cele mai importante instituțiuni bisericesci și culturale ale némului nostru s'au creat în periodul acesta. În special biserica noastră numai atunci a putut să-și vadă împlinită cea mai ferbinte dorință: reactivarea Mitropoliei de Alba-Iulia.

Dar în dată ce raporturile externe ale monarchiei au silit cercurile politice din Viena, să se impace cu Magiarii, situația noastră, și politică și bisericescă, a devenit foarte grea.

Drepturile națiunii noastre au fost asigurate numai prin așa numita lege de naționalități, care fiind că nu are clausula ce o găsim în toate legile, că

adecă ministeriul întreg, orî cutare ministru de resort ar fi dator, să o și esecutiveze, astăzi nu o mai ține nici un ministru. Drepturile pentru un organism autonom al bisericii noastre sînt garantate prin articolul de lege despre Uniunea Transilvaniei cu Ungaria, care înse din nefericire are un paragraf la sfîrșit, unde se zice, că ministru pôte esecuta această lege, cum îi place, și când află de lipsă.

De atunci în cóce trebuie să ne luptăm pe terenul bisericesc, nu pentru a câștiga nouă pozițiuni avantagióse, ci pentru a păstra cele vechi, căci prin dualism domnia asupra țerii întregi este asigurată elementului magiar, al cărui guvern lovesce în toate instituțiunile noastre bisericesci și culturale, cari i-se par că stau în calea realizării ideii de stat magiar unitar.

Între ast fel de împrejurări critice trebuie să apărăm noi și autonomia bisericii de contopirea ei în biserica latină din Ungaria, și independența clerului de mituirile lui cu banii statului, și limba liturgică română de înlocuirea ei cu limba magiară.

Sintem avisați așa dară numai la puterile noastre proprii, fără a puté spera bunăvoință și sprigin din nici o parte, ci din contră avem, să ne așteptăm din multe părți la cele mai violente atacuri.

Constatând acestea, drept închiare a articolilor nostri trebuie din nou să accentuăm, că tocmai fiind că situația

Feuilleton.

Grădina de legumi.

Disertațiune poporală, rostită de Ioan F. Negruțiu, la adunarea generală a despărțămîntului XI (Blaș) al „Asociațiunii”, ținută la 31 Iulie 1898 în Veza.

(Continuare.)

De sămîntă alegem căpătinile de o mărime mijlocie, îndesate. Prin April punem în pămînt aceste căpătini îngropându-le bine, așa în cât să i-se vadă numai capul. Lângă fie care fir punem câte un părușteț, de care legăm mai târziu cotorul cu sămîntă. Când această e deplin dezvoltată, cóptă, se rump cotórele, se pun în podul casei, se uscă bine, apoi mai târziu se îmblătesc, sau mai bine zis se sfărîmă cu mâinile, și se curăță sămînta de plévă.

Atât cureschiul de vară, cât și cel de toamnă are mai multe soiuri. Pe la noi se bucură de un bun nume cureschiul sau varza de la Tür (lângă Blaș). — Micești și Șard (lângă Alba-Iulia), — Lancrăm (lângă Șeșeș),

numit în glumă și satul cureschiului. Asemenea e foarte căutat și cureschiul de la Stupini (lângă Brașov).

Țeranii nostri din aceste comune fac mulți bani pe cureschiu, cu deosebire până nu erau atâta bulgarul grădinarul pe aci, vindeau 100 de căpătini cu 6—12 floreni v. a. Alt cum și astăzi cureschiul țeranilor nostri e de mai bun soi, se ține mai bine peste iarnă; pe când al bulgarilor de obicei se móie și se strică.

Soiurile de cureschiu sau varză după mărimea, forma și colórea căpătinilor și a frunzelor capătă diferite numiri. Amintim aci soiurile mai de frunte.

1. **Varza albă românească.** Face căpătini mari rotunde și îndesate. Ca cureschiu murat e de tot gustos, 20 grami 40 cr.

2. **Varza mare de Erfurt.** Are căpătini tari, îndesate. E cea mai bună pentru murat, 20 grami 40 cr.

3. **Varza ascuțită timpurie.** Face căpătini lungărețe, ascuțite.

4. **Varza roșie de München.** Face căpătini frumoșe mari. Cel mai bun soi pentru sălată lângă fripturi. (O măsură mică 2—300 fire 20 cr.; ér 20 grami 70 cr.)

5. **Cureschiul alb a lui Mauthner.** Ca soi de vară e cel mai bun. Cresce de tot repede; în 80 de zile e deja cu căpătină. Se pôte sădi des. Se face bine nu numai pe strat cald, dar și în pămîntul rece. (O măsură mică 25 cr.; 20 grami 1 fl. 20 cr.)

6. **Varza regală a lui Mauthner.** Se face bine pe orî ce timp. Are căpătini mari, turtite, cam de 2 palmi în lățime. O singură căpătină are 8—10 chilo. Foile îi sînt subțiri. Între soiurile de iarnă e cel mai bun, pentru aceea îl și recomandăm cu totă căldura. (O măsură mică 40 cr.)

7. **Varza de iarnă a lui Mauthner** numită „Excelsior”. Cresce de tot mare. O căpătină apasă 12—13 chilo. (O măsură mică 40 cr.; 20 grami 1 fl. 20 cr.)

2. Cărălele.

Cărălele sau guliile încă se folosesc ca legumi, ne dau un nutremînt hrănitor, bun și ușor de mistuit. Se cultivă peste tot ca și cureschiul. Avem cărălele de primăvară, de vară și de iarnă. Soiurile de vară se sămăna în strat cald, ér soiurile de iarnă se pot sămăna în strat cald sau și numai în pămînt rece, ca și cureschiul de toamnă.

este atât de grea, tocmai fiind că nu avem, să sperăm de la omeni, de cât lovitură și asupriri, trebuie să ne punem totă speranța în Dumnezeu, care nu lasă, să cadă, pe cei ce se întorc cu iubire și încredere către El, și de o dată să ne adunăm toate puterile, să le unim într-o acțiune unitară și armonică de rezistență, în care să nu se găsească nici o notă discordantă.

Unitate în acțiune înse nu putem avea, până când nu se vor ține în biserică aceea ce biserica prescrie: sinódele diecesane și sinódele provinciale și conferențe cât mai dese și cu bărbații aceia mireni, cari sînt devotați cu trup și suflet bisericii și națiunii. Numai în ast fel de sinóde și conferențe se cristalizează ideile, se lămuresc scopurile, se află mijlocele cele mai potrivite pentru lupta sfîntă, ce trebuie să o susținem în interesul sfîntei biserici. Numai prin ast fel de sfătuirii se încăldesc inimile pentru idealurile, la cari țintim, se însuflețesc cei buni, se încurajază cei slabi, se îndreptă cei răi, cu un cuvînt se înalță și întărește moralul clerului și poporului, atât de necesar în fața pericolelor, ce ne amenință.

Dacă înse ne vom presenta în luptă, fără ca Archiereii să zică și să voască una, ér clerul și poporul nu va fi orientat deplin, că pe cine are, să urmeze, unde are să mîrgă, ce trebuie să facă și cum să facă pentru binele comun al sfîntei biserici, este evident, că dușmanul fără nici o ostenelă ne va săpa grópa și ne va arunca întrînsa.

Ca să nu se întimple acésta, una să gândim, una să simțim, una să lucrăm cu totă energia și însuflețirea, ce tuturora, de la cel mai mare până la cel mai mic, trebuie să ni-o inspire o cauză atât de sfîntă.

Noul Mitropolit gr. or. — „Fóia oficiósă“ publică autograful Maiestății Sale, prin care se apróbă alegerea de Mitropolit gr. or. a P. S. Sale Episcopului *Ioan Meșianu*. După cum cetim în „Tribuna poporului“, noul Mitropolit se va și muta la Sibiu în cel mai scurt timp. Agendele eparchiei Aradului vor fi încredințate vicarului *Ioan Goldiș* de la Oradea.

I. P. S. Sa de și în vîrstă de 71 ani, cu toate acestea e fôrte bine conservat. S'a născut în Zêrnesci. A studiat la Brașov și Cluș, unde absolvînd s'a înscris la teologie. Între acestea a fost ales de protonotariu al Branului. La 1853 a trecut la Rêșnov ca preot și la 1858 ca protopresbiter al Zêrnescilor. În anul 1874 a fost ales ca vicar episcopesc la Oradea mare și la 1875 ca episcop al Aradului. Păstorirea sa a fost fôrte rodnică.

Căderea lui Bánffy. — În urma urmelor baronul Bánffy și-a dat dimisia. De aprópe cincî luni s'a tot luptat cu opoziția. Folosit-a toate mijlocele: amenințări, terorism, apucături, dar toate au rămas zădarnice. A întors-o dar spre buna, a început a pacta. Nici pactul n'a dus înse la rezultat. Bánffy cerea revisuirea regulamentului casei deputaților, ce să facă imposibilă pentru viitor chiar și încercarea unei obstrucțiuni; ér opoziția cerea revisuirea legii electorale și alegeri curate.

Firește că opoziția nu se putea învoi la o asemenea schimbare a regulamentului casei, care să facă imposibilă pentru viitor valorarea voinței minorității împotriva unei majorități prepotente. Guvernul de altă parte nu se putea învoi la o schimbare a legii electorale, care să periclitizeze domnia sa de partid, domnia partidului liberal.

Ast fel pertractările de pace s'au întrerupt și baronul Bánffy și-a dat dimisia. Maiestatea Sa a și primit dimisia oferită, ér cu continuarea pertractărilor de pace și cu formarea noului cabinet l-a încredințat pe

Coloman Széll, care fusese mai de mult ministru de finanțe.

Acum foile opoziționale iubilează. Căderea baronului Bánffy o socotesc de merit al lor și de la venirea la cârmă a lui Széll speréză și așteptă o reformă generală pe toate terenele vieții publice de stat.

Remâne, să așteptăm și să vedem desfășurarea lucrurilor. Se zice, că a rare ori urmăze ceva mai bun, și pe noi Români pătauniile trecutului ne-au învățat, să fim cu neîncredere față de ori ce cârmuire nouă, ce vine peste capetele noastre. Un lucru putem înse constata, a nume, că mai rău abia ne mai pôte veni. Ni-s'au confiscat toate drepturile, așa cât abia mai e ceva de confiscat. Apoi de baronul Bánffy era sciut, din capul locului, că e un om violent, care din dreptul altuia nu-și face mulți scrupuli. Așa dară motiv de a plînge pentru căderea dînsului nu avem de loc.

Nu avem înse nici motiv pentru a ne bucura din cale a fără pentru venirea la cârmă a lui Széll. Lăsăm bucuria opoziției. Noi nefericirea acestui stat nu o vedem numai în domnia unui singur partid, a partidului liberal, după cum o vedem partidele opoziționale magiare, ci o vedem în monopolul de dominațiune a unui singur popor dintre popórele ce alcătuiesc acest stat, a nume a poporului magiar. Causa decadenței se află aici, pentru că e lucru mai limpede de cât lumina sórelui, că o asemenea domnie nu se pôte ajunge și susține de cât pe căi nemorale, pe căi meșteșugite, prin o eschidere artificială și volnică a celor alalte popóre.

Reclamat-a opoziția magiară față de legea electorală din punctul acesta de privire? Nici de cât: ea a cerut numai atăta, ca interesele ei de partid să fie asigurate. De popórele nemagiare nu a durut-o capul, ba în decursul pertractărilor de pace a ieșit la ivelă, că opoziția față de naționalități e tocmai așa de nedreptă, ca și guvernul cu partidul său.

Va să zică, ultima crisă a mai dovedit o dată și încă într'un chip splendid, că aici

Cărălabele se răsădesc în depărtare de 40—50 cmtri un fir de cel alalt. Cresc bine și dacă le sădim pîntre curechiu.

Cărălabele se răsădesc prin April, Maiu. După ce înse soiurile de vară cu cât sînt mai tinere și mai prospete, cu atât sînt mai gustóse și se plătesc mai bine. Sămênăm cărălabele în mai multe rînduri, adecă o parte mai de timpuriu, o parte mai târziu. În chipul acesta avem cărălabele tinere timp mai îndelungat.

Trebuie înse să grijim, ca pămîntul să fie bine lucrat și gunoit, de óre ce în pămîntul gras se fac cărălabele mai fragede și mai gustóse, ér în pămîntul sêrac fără gunoiu, se fac lemnóse și fără nici un gust.

Soiurile de vară le folosim primăvara și vara; ér soiurile de iarnă le recoltăm tómnă, după ce le-a brumat de 2—3 ori. Le rupem foile celea mari și rădăcinile și le aședăm apoi în pivniță, în un bordeiu sau în o grópa.

Cărălabele de sămînță le aședăm peste iarnă cu rădăcinii cu tot, în tocmai ca și curechiul sau varza. Primăvara punem în pămînt 2—3 cărălabele frumoșe, din cari culegem atăta sămînță, în cât putem și vinde.

Puterea de încóltire la toate soiurile de curechiu, cărălabele, cépă, sălata ș. a. ține 4—5 ani.

Dintre multele soiuri de cărălabele sau gulii amintesc aci câte va.

Pentru a se cultiva pe strat cald (sau melegar) mai bune sînt:

1. Cărălabele albe și vinete a lui Mauthner. Celea mai bune dintre soiurile timpurii. Sînt fôrte fragede, gustóse și delicate. Se pot cultiva și în pămînt rece. În patru sêptemâni cresc deplin. (O măsură e 25 cr.; ér 20 grame 1 floren.)

2. Cărălabele vinete și albe de Viena. Se fac de timpuriu. Au frunze fôrte subțiri, cari se folosesc primăvara ca varză. (O măsură e 20 cr.; 20 gram 70 cr.)

3. Cărălabele de Erfurt.

4. „Non plus ultra“ sînt cărălabele celea mai timpurii și mai gustóse. Se fac fôrte bine și în pămîntul rece. (20 gram 30 cr.)

Soiuri de vară, cari țin mijlocul între celea ce se cultiva pe strat cald și între celea de iarnă, sînt:

1. Cărălabele angless albe și vinete.

2. Cărălabele albe și vinete de vară.

Ca soiuri de iarnă mai bune sînt:

1. Cărălabele uriașe vinete a lui Mauthner. Se fac de tot mari. Una singură are 8—10 chilo. Cu toate acestea rămân tot fragede și gustóse, nici când nu sînt lemnóse.

2. Cărălabele uriașe albe, Goliat. Una are greutatea de 4—5 chilo. Sînt asemenea fôrte bune și gustóse.

3. Carfiolul.

Dintre toate soiurile de curechiu, carfiolul sau conopida iubesc locurile cel mai bune, mai gras și mai bine lucrat.

Îl amintesc aci, fiind că se plătesc bine, cu 15—30 cr. căpătina de flori, ba iarna și primăvara și mai scump. Apoi țêranii nostri din apropierea orașelor mari, unde se plătesc bine legumile, de ce să nu facă bani și pe carfiol, dacă nu mai pot?

Avem carfiol de vară, tómnă și carfiol de iarnă. Acestea apoi încă sînt de mai multe soiuri.

Carfiolul se sămênă în strat cald, de unde apoi se răsădesce, pe cum am zis, în un loc bine lucrat și gunoit. Mai de parte se cultiva ca și curechiul.

Soiurile de vară fac căpătina de flori preste vară până tómnă, când apoi se taie și folosesc; ér soiurile de iarnă de obicei fac flori numai iarna în pivniță. Pentru aceea carfiolul de iarnă îl smulgem tómnă din grădină și cu rădăcinile încărcate de pămînt îl aședăm în pivniță în năsip sau pămînt, unde preste iarnă se udă mai a dese ori. Aci apoi face căpătina de flori, cari sînt fôrte nutritóre, ușóre de mistuit și sănătóse.

Ca soiuri de carfiol sau conopida amintesc aci câte va.

Soiuri de vară.

1. Carfiolul de Erfurt. Se cultiva în strat cald, dar se face bine și în pămînt rece. (O măsură 20 cr.; 20 gram 1 fl.)

2. Carfiolul de Berlin. Se cultiva asemenea celui de întăiu. Face căpătina de flori frumoșe, albe ca zăpada. (O măsură mică 20 cr.; 20 gram 1 fl. 50 cr.)

la noi toate partidele politice se înțeleg de minune, când e vorba de monopolizarea domniei în mâna unui singur popor, cu alte cuvinte când e vorba de falsificarea vieții parlamentare.

Ne ofere dór Széll ceva garanță, că lucrurile se vor schimba? Dacă ar oferi o asemenea garanță de sigur că nici opoziția nu s'ar bucura de venirea lui la cârmă.

Tot ce se poate aștepta de la Széll e, că față de opoziție va fi ceva mai cruțător.

Față de noi poate se fie ceva mai blând în forme și ceva mai puțin șovinist. de ore ce e născut la granița Stiriei, între elemente nemagiare. Dar o schimbare de sistem nu putem aștepta de la dînsul, pentru că o asemenea schimbare ar aduce cu sine schimbarea tuturor partidelor actuale, de ore ce o reprezentare și numai aproximativ proporționată a poporilor nemagiare în parlamentul țării ar trebui să aibă de urmare neîncjurată o totală schimbare de raporturi în viața întregă parlamentară.

La atâta de o cam dată nu ne putem aștepta. Fie-ne inse de bun auguriu faptul, că în Bánffy a cădut regimul forței brutale. Mai curînd ori mai târziu va căde și sistemul întreg de guvernare, care e basat pe minciună, și adevărul pe încetul își va face drum.

Fie-ne de învățatură faptul, că și o minoritate rezolută poate să învingă o majoritate ori cât de imposantă, dacă aceea se razimă pe forța singură, ér nu pe base morale, pe încrederea celor ce au ales-o.

Este biserica gr. or. din Transilvania și Ungaria națională? — Răspuns la întrebarea aceasta ne dă „Telegraful“ în numărul din 21 Februarie. Etă ce cetim pe pag. 54, colona 2: „*Dignitari bisericești de ai noștri, distinși de Academia Ortodoxă din Cernăuți.* Societatea „Academia ortodoxă“ a studenților de la facultatea teologică din Cernăuți a numit . . . pe următorii preasfințiți de membri onorari pentru meritele lor pentru societate și pe terenul bisericesc: P. S. Sa Dr. Mîlaș, episcop sufragane în Zara, P. S. Sa Dr. Petranovic, episcop sufragane în Cattaro . . .“

3. **Carfiolul lui Mauthner.** Îl cultivă în mare grădinarul, de ore ce se face bine și se vinde cu preț. (O măsură 25 cr.; 20 grami 2 fl. 50 cr.)

Soiuri de toamnă.

1. **Carfiolul uriaș de Italia.** Tómma mai de timpuriu face căpătîni frumoase. (O măsură 25 cr.; 20 grami 1 fl. 60 cr.)

2. **Carfiolul de Algeria.** Asemenea face tómma de timpuriu nise căpătîni de flori albe ca zăpada. (O măsură 20 cr.; 20 grami 1 fl.)

3. **Carfiolul iubit a lui Mauthner.** E foarte mare. cu căpătîni de flori albe ca zăpada, cotor scurt. Dintre soiurile de toamnă acesta este cel mai plăcut și mai căutat. (O măsură 20 cr.; 20 grami 1 fl. 20 cr.)

Soiuri de iarnă.

1. **Carfiolul de iarnă angles.** (20 grami 50 cr.)

2. **Carfiolul uriaș de Italia.** (O măsură 25 cr.; 20 grami 1 fl.)

3. **Carfiolul Standholder.** Iarna târziu face nise căpătîni de flori foarte frumoase, îndesate. Acesta e cel mai bun soi de iarnă. (20 grami 60 cr.)

(Va urma.)

O scire senzațională cetim în numărul 2 a. c. al foii „ortodoxe“ „Școala și Biserica“ din Bucuresci. Scirea acesta e următoarea:

„Sintem informați, că o parte dintre Preasfințiții Episcopi mai bogăți, în frunte cu Preasfințitul Mitropolit Primat și Preasfințitul Mitropolit al Moldovei au depus un fond de lei 500.000 pentru facerea unui institut de cultură pentru fete spre a detrage ficele ortodoxilor de la influența școlilor catolice.“

Așa dară tot sint de folos catoliceii în România. Dacă nu fac mai mult, atâta totuși fac, că îmboldesc pe înaltul cler „ortodox“ la fapte „marinimóse“.

Fără de îmboldirea acesta acest cler înalt a bună samă nu ar face nimica pentru înaintarea culturală a poporului acela, care e așa de „fericit“ de a fi „povățuit“ de acest cler. Nu noi o zicem acesta, ci o zice érăși un organ „ortodox“, adecă „Viitorul“ din Iași în numărul său din 1 Februarie a. c. Etă, ce mărturisescé ficea acesta „ortodoxă“:

„. . . . În România biserica a avut la început pe lângă sine școala; citețul și psaltul de la strană făceau și pe învățătorul; de aici denumirea de *dasca*, corupție din *didascalos*, citețului de la biserică. Școala de pe lângă biserică dădea citirea ceaslovului și a psaltirii ca unele, ce se credea în de ajuns pentru nevoile bisericii. Căci la dreptul vorbind biserica noastră n'a stîrnit un curent cultural în absolut, ci atâta cât privia biserica; de aceea dînsa n'a creat nici o tradiție, nici un curent. De aceea nu înțilnim la noi ea și în toate țările ortodoxe curentele clericale ca în apus; de aceea statul civil fiind omogen cu cel bisericesc a luat el singur afacerea învățămîntului primar.

„Începuturile învățămîntului primar la noi datéză de la regulamentul organic, cel puțin pentru orașe. Dacă pentru Iași școala Vasiliană datéză din 1828, în schimb în școlile publice s'au deschis în 1832; ér la țară abia în 1839 în Muntenia. În 1859 erau abia 8 școli rurale în totă Moldova. Și când după 40 de ani numărăm 3575 școli rurale, toate de stat, nu se începe vorba, că nu s'a făcut progres.

„La noi societatea a fost și este prea slabă, ér biserica ori nu s'a interesat, ori nu era în tradiție de a crea școli pentru popor, așa că statului a cădut sarcina deschiderii și întreținerii școlilor. . . .“

Revistă bisericescă.

Roma. Pe când lumea se ocupă mai în fie care zi cu întrebarea, că ore Scaunul Apostolic fi va invitat la conferința de pace și desarmare proiectată de țarul Nicolae, carea nu preste mult se va ține în Haga, Sfintul Părinte își continuă și mai de parte grijile sale părintesci pentru mântuirea sufletescă a tuturor creștinilor. Se întreține timp îndelungat cu episcopi, cari vin din totă lumea la mormîntul principelui apostolilor, dându-le diferite sfaturi ieșite din o inimă învăpăiată de iubire, fie pentru modul de a pute promova virtuțile în popor, fie pentru bunăstarea lui temporală și adevăratul progres spiritual. Guvernul italian nu poate să nu-și aducă a minte în fie care zi de „papatul îngropat,“ și temîndu-se ca nu cum va să se școle din

mormîntul, în care l-au pus în 1870, și să iea parte la conferința de pace și desarmare din Haga, amenință, că dacă s'ar întimpla așa ceva, atunci la conferința aceea, Italia nu ar participa. —

S. Congregațiune de Propaganda Fide a răspuns la dubiul propus de episcopul de Sătmăr Meszlényi relativ la Constituțiunea din 30 Nov. 1894 „*Orientalium dignitas Ecclesiarum.*“ În virtutea acestei constituțiuni actualul pontifice concede, ca în căsătoriile, în cari bărbatul și femeia, avînd aceeași credință, au rit deosebit, femeia să pótă trece la ritul bărbatului. Propunîndu-se dubiul din partea episcopului de mai sus, că ore această concesiune are valóre și în imperiul austro-ungar? Congregațiunea de Propaganda Fide a răspuns, că nu are.

Revistă politică.

România. În urma dimisionării ministrului de domenii Stolojan, se fac éră-și încercări de a împăca diversele grupuri de disidenți de ai partidului liberal.

În ședințele trecute ale camerei române s'au făcut mai multe interpeleții și bănueli actualului cabinet pentru mișcările socialiste din România, care nu a prevădut mișcările socialiste și tristele efecte, cari ar urma din acelea. Făcîndu-se perchisiție la clubul central socialist din Bucuresci, s'au aflat mai multe lucruri compromițătoare. Urmarea a fost, că peste o sută de matadori de ai socialiștilor, cari toți sint străini, au fost espulsați din țară.

Germania. La interpelarea deputatului Johannsen făcută în parlamentul imperial din Berlin, asupra măsurilor extraordinare luate în contra familiilor daneze din Schleswig, s'a început o dispută ageră. Deputaților danezi și poloni, cari au fost în contra espulsărilor daneze, li-s'au opus deputați germani, cari în interesul imperiului pretind politică și educațiune germană națională unitară, și fac atent guvernul de a continua și de aci în colo ținuta sa de mai înainte în ast fel de afaceri.

Fiind că au fost espulsate din Germania mai multe familii austriace, pentru care fapt s'a produs sânge rēu în cercurile politice austriace, fiul fostului cancelar Bismarck, pentru ca să aplaneze și să mulcomescă în cât va neînțelegerile acestea, a reprezentat espulsările sub colórea apărării în contra elementelor străine. După aceea a continuat a vorbi despre relațiunile dintre Austro-Ungaria și Germania create de tatăl său, ca și cari mai bune nici nu se pot închipui. Cu toate că cancelarului Bismarck nu i-a succes, zice oratorul, a întări legăturile acestea și prin votul camerelor, totuși unirea stabilită între aceste două imperii se pótă considera, și de fapt și este, indisolubilă.

Franța. În 16 a. c. republica franceasă devenise éră-și vėduvă prin mórtea neașteptată a președintelui ei Felix Faure.

Causa morții a fost apoplexia, carea abia dură 3 ore. Acesta l-a lovit pe la 7 ore sara în cabinetul său de lucru, și la 10 ore deja împărțit cu s. taine trecuse din numărul celor vii. Mari și grele lucruri se așteptau de la dînsul, pe cum e restabilirea liniștii conturbate prin procesul Dreyfuss, dar în zădar mórtea nu l-a cruțat. Prin viața-i laborioasă, prin caracterul său nepătat, îi succese, ca din un neguțator din Havre, ce a fost la început, să fie ales în 1881 deputat al clerului Havre. În decursul deputațiunii sale în mai multe rînduri a ocupat oficiul de subsecretar de stat, apoi a fost ministru în ministeriul Dupuy, până când în fine adunarea națională de la Versailles din 1895 depuse în mâinile lui destinele Franței.

Cadavrul lui era încă pe catafalc, când adunarea națională, care se compune din parlament și senat, se uni Sâmbăta trecută la Versailles pentru alegerea unui nou president. Alegerea s'a întimplat în cea mai mare ordine. A fost ales președintele senatului Emil Loubet cu 483 de voturi, față cu contracandidatul Méline, care obținuu 291, ér restul până la 824 fu împărțit între Dupuy și alții. Noul președinte al republicii franceze nu e bine văduț din partea anti-revidioniștilor procesului Dreyfuss, acuzându-l pentru simțemintele sale Dreyfussiste. Acestia au pus la cale mai multe demonstrațiuni în contra lui.

Fostul president al republicii a fost înmormîntat Joia trecută. Din palatul Clysée, unde e reședința presidentului republicii, cadavrul a fost transportat la biserica Notre-Dame, de unde a început conductul funebral, la care a luat parte și parlamentul. Spesele înmormîntării au fost stabilite în 160,000 de franci, care sumă a și fost votată din partea camerei. Pe cum tot de una, așa și cu această ocaziune nu au lipsit ultraiști, cari desconsiderând solemnitatea momentului, au sulevat mai multe cestiuni referitoare la repausatul.

În ziua, în carea a trecut la cele eterne fostul president al republicii, Orleansiștii încă nu au rămas neactivi. Ei au împărțit între deputați manifestul prințului Filip de Orleans apărut în „Gazette de France“, în care prințul după ce recercă pe Francezi, ca să se întorcă la tradițiunile lor gloriose de mai înainte, își statorcesc programul său anti-semitic zicînd, că cestiunea jidovescă există de atunci, de când averea imobilă a fost coplesită de averea mobilă. Din care împrejurare, zice prințul, au tras folos numai aceia, cari nu iubesc pămîntul frances (Jidani).

Turcia. Ca să pună un contrapond mișcărilor bulgare din Macedonia, Albanezii mohamedani au ținut o conferință în Ipek, la carea au luat parte reprezentanții tuturor semînțiilor albaneze. În conferința acesta s'au declarat solidari de a contrasta, chiar și cu arma în mână, în contra tuturor schimbărilor, cari s'ar face în provincia acesta în favorul creștinilor. Pentru ca să fie mai tare legătura între ei, au confirmat-o cu jurămint, promițînd tot o dată, că până în 5 Maiu a. c. vor absta chiar

și de la răsbunarea prin sânge, carea consistă în aceea, că dacă cine va e omorît, atunci rudeniile sînt obligate a-i răsbuna mórtea, și dacă acesta nu o ar face, ar fi cea mai mare rușine pentru ei.

Tóte hotărîrile acestea au fost cunoscute mai înainte la Pórta otomană și cu consensul aceleia s'au și adus. La interpelarea Rusiei înse, guvernul turcesc se face de a nu avé nici o cunoștință despre întrunirea Albanezilor în Ipek. Îndatinata politică în cestiunile dintre Creștini și Mohamedani.

Statele Unite. Senatul Statelor Unite a primit cu o majoritate de 3 voturi ratificarea tractatului de pace cu Spania. Prin acest fapt senatul a aprobat politica de cucerire a presidentului Mac Kinley dându-și invoirea și la anectarea Filipinelor. Dar pe când senatul Statelor Unite a hotărît incorporarea Filipinelor, pe atunci indigenii acestor insule nu vreau, să scie nimica despre o atare hotărîre; ei voesc, să fie liberi. Până la aducerea acestei decisiuni se întimplară numai unele ciocniri mici, de atunci înse în cóce ele s'au prefăcut în luptă formală. În zilele trecute indigenii resculați sub conducerea lui Aguinaldo au atacat Manilla și trupele americane din împrejurime. Cu tóte că sînt provăduți cu tóte cele de lipsă pentru luptă, cu tunuri cu repetiție etc., totuși după scirile din isvor american, resculații după perderi însemnate suferite din ambele părți, au fost învinși.

Agoncillo, plenipotențiarul lui Aguinaldo și ast fel și al Filipinilor la Washington, a părăsit orașul.

Pe lângă tóte învingerile acestea, pe cari le-au raportat Americanii asupra Filipinelor, totuși isbânda nu-i desevarșită. Acestia sînt gata de a-și apéra independența până la ultima resuflare. Și dacă considerăm numărul locuitorilor acestor insule, care se urcă la 10,000,000, și al acelorora, cari sînt gata de a-și jertfi viața pentru libertatea patriei lor, cari nu cu mult sînt mai puțin de 500.000, și spiritul lor, atunci putem zice că subjugarea acestora nu se va întimpla cu una cu două, chiar și când Americanii își vor începe acțiunile lor belice pe mare, pe cum promit a face.

Corespondințe.

București 15 Februariu 1899.

Procesul Morisseau. — Mișcarea țeranilor și luminătorii poporului. — Predicî pentru preoțimea rurală.

I. Faimosul proces al abatelui Morisseau, despre care s'a vorbit și se vorbește încă, atât de mult s'a amînat din nou și s'a fixat pentru luna Martie. Cu tóte că nu sînt de părere, să i-se dea o importanță prea mare acestui proces, me simt totuși îndemnat, să scriu ér despre el, ca să vadă onor. cetitorii al „Unirii“, cu câtă patimă și rîutate e tractată această nenorocită afacere de către o parte a publicului surescitat și ațîtat de către unele jurnale setóse de scandaluri și lipsite nu numai de o judecată calmă și dréptă, ci și de orî ce simț de umanitate.

În dată după arestarea abatelui, cea parte a pressei s'a năpustit asupra lui prezentându-l ca pe un pungaș și asasin în-

florător, cătînd ast fel să facă din primul moment presiune asupra celor ce aveau, să-l judece, ér în decursul procesului de la Iași, unele gazete și-au ieșit cu totul din minți, insultînd într'un mod nedemn și infam persoane respectabile sus puse și hulind clerul și întregă biserica catolică, ca și când o societate ar fi responsabilă de faptele unui membru al ei. Au mai răspândit vestea, că persoane, cari ocupă înalte demnități în biserica catolică din România, ar fi întervenit în favorul abatelui, ca să fie în orî ce cas declarat inocent și achitat. Li s'a răspuns și dovedit, că nimic nu e mai neadeverat de cât acea nouă scornitură; căci toți catolicii și toți ómenii cu bun simț au zis și zic, că justiția trebuie să-și facă cursul său neinfluitat de nimeni. E vinovat abatele? Să fie osîndit! Nu e vinovat? Să fie achitat! Nici nu se póte zice alt fel.

Dar nu! Pressa rea, fără de lege și ómenii rîutácioși nu vreau, să înțelegă! Dăi dar la fel de fel de scornituri infame. Instigă, ațîță și tálbăcesce lumea, așa în cât justiția e împedecată, să-și spună verdictul său, și nenorocitul abate suferă, póte, nevinovat.

Cum că așa stă lucrul o dovedesce motivul nouel amănări, care s'a făcut din cauză, că apărătorii, vėdînd surescitarea spiritelor, se tem ca acesta să nu producă vre o influență asupra juraților. Ei au decis de a publica un memoriu aměnuțit și documentat, pentru ca să edifice pe cei înșelați de svonorile puse în circulație de dușmanii abatelui. Se vede dară, că lucrul e grav de tot, dacă apărătorii se tem, ca să nu fie jurații influențați de réuvoitori și induși, să aducă un verdict nedrept, care de sigur nu ar face onóre justiției unei țeri civilizate ca România.

II. În numărul din urmă a făcut și „Unirea“ amintire despre mișcarea țeranilor din unele județe ale Olteniei, care puțin a lipsit de nu a luat proporții îngrijitoare. Acuma mișcarea s'a liniștit mai de tot și se pare a fi constatată, că ea se datoresce agitațiunilor socialiștilor, față de cari guvernul a fost prea blând până acuma, ba s'a aliat chiar cu ei la ultimele așgeri municipale și numai grație concursului lor a reușit cu lista sa în unele orașe importante ca Iași și Ploesti. Simțîndu-se dar în putere, au început, să agite și să înșele pe țeranii, înducându-i la un act nesocotit și rușinos, care póte avé urmări fórte grave pentru întregă țara. Acuma urmază ca socialiștii, să supórte urmările și să pare că vor fi amare de tot pentru mulți, de ore ce se vorbește, că guvernul ar avé de gînd, să espulseze un bun număr dintre aceia, cari sînt supuși străini. Acestă scire a produs o adevărată panică în rîndul socialiștilor, cari au publicat un manifest, prin care se lapadă de paternitatea mișcării și îndemnă pe țeranii la respectarea legilor și la validare, până ce vor veni timpuri mai bune.

Ceea ce este mai dureros în această chestiune destul de îngrijitoare, e că prin ancheta făcută la fața locului s'a dovedit, că între instigatori se află și câți va învățatori, cari ca presidentii al cluburilor socialiste au contribuit mult la inscenarea unei mișcări antipatriotice. Ei, pe cari statul îi susține din banii săi, în favorul cărora în zilele trecute ministrul cultelor și instrucțiunii publice a depus un proiect de lege fórte avantajos, în loc să dea esemplu de pa-

triotism și de supunere legilor, așită pe țărani la revoltă! Cred, că sînt puțini asemenea învățători, dar dacă vor fi mulți, lucrul ar fi foarte primejdios pentru această țară, în care poporul de la țară se află încă într'o stare culturală destul de înapoiată, și acum când e, să se cultive, să aibă învățători socialisti. Cel în drept ar trebui să i-a măsură energice în contra acestor fel de învățători, cari prin instrucțiunea ce o dau poporului, în loc de a-i face cetățeni folositori patriei, îi fac revoluționari.

Dar dacă unii învățători au avut un rol atât de nedemn în mișcarea țeranilor, ce rol au avut preoții, cei mai chemați luminători ai poporului? Ei au avut un rol trist de tot. Căci cu toate că nu s'a aflat vreunul, care să fi fost printre instigatori, e constatat că nu și-au făcut datoria. Luni de zile s'a pregătit, a dospit o mișcare în poporul incredințat păstoririi lor și ei nu au vădit, nici audiat nimic, cu toate că e imposibil să nu fi avut cunoștință despre tot ce se pregătea. Er dacă au avut cunoștință; ori nu au știut ce e socialismul și în ce primejdie era, să arunce acea mișcare, poporul și pôte țara într'egă, și atunci sînt de compătimit, ori au știut și una și alta și nu au avisat autoritățile bisericesci sau civile, și atunci sînt de osîndit.

III. Și în sfîrșit un lucru curios. Pe când adevărat la Dvôstră, cum se iu e, aveți cărți de predică cu ridicata, și mereu apar, pe atunci aci nu e nici una, așa cît ministrul cultelor însuși a trebuit să lea inițiativa pentru tipărirea unei astfel de cărți. În sesiunea de toamnă a sf. Sinod a însărcinat adevărat pe P. S. Sa Episcopul Rîmnicului, să compună un ciclu de predică pentru duminicile și sîrbătorile de peste an. Nu se iu ce va fi lucrat Sfinția Sa, cetesc acum în un ziar, că Dl Haret a numit o comisie de laici, căreia i-a dat aceeași însărcinare. În comisiunea aceasta sînt numiți Dni Demetrescu directorul cultelor, Popescu direct. învățămîntului primar, prof. Gârboviceanu și Coșbuc poetul. Preoțimea rurală va avea, să le cetască și comenteze și astfel să propage morala și patriotismul în poporul de la sate. Am tot respectul față de membrii acelei comisiuni, și se iu că sînt foarte competenți în treburile învățămîntului, dar ca să fie și predicatori buni, n'am știut-o până acum. Trebuie înse să fie, dacă au fost învredniciți de marea cinste de a fi aleși, ca să compună predică pe sama preoților.

Coresp.

Mulțămîtă publică.

Pentru sortirea de obiecte, ce o va aranja Reuniunea Femeilor române gr. cat. din Blaș au binevoit a contribui încă:

Dnele: *Amalia Velicea* Spătaș 2 ștergare brod., *Aurelia Velicea* 2 coperitoare de pîne brod., *Lucreția Comșa* Veza surță croșetată, *G. Făgărășan* Tîr 2 ștergare brodate; *Dșorele: Eugenia Săbăduș* Pânade 6 servete, *Lucreția Tufan* Valea Sasului ștergar brod., *Irina Handrea* Mănarade, ținătoare de bilete, stacadente. În numele comitetului aducem binevoitoarelor contribuitoare mulțămîtă ferbinte.

Aurelia n. Solomon Dr *Ambrosiș Cheșan*
presidentă. secretar.

Mulțămîtă publică.

Cu ocaziunea balului aranjat de Reuniunea Pompierilor voluntari din Blaș la 21 Ianuar a. e. au binevoit a suprasolvi și

contribui: *Iuniș Br. Hodosiș* 2 fl., *G. Vancea*, *S. Stan. L. Csiszár*, *A. Gergely*. Tr. *Novac*, *I. Răhaian*, *M. Corvin*, *S. Szabó*. N. N. câte 20 cr., er *V. Drăgan* din Coșlar 10 cr.

În sara balului au contribuit: *Valeriș Suciș*, *G. Precup*, *Ios. Halász*, *E. Roth*, *M. Breter*. Dr. *Nánáșy*, Dr. *Ales. Pop.*, *Ioan Raș* prof., *Ioan Fodor*, *Em. Viciș*, *I. Dániel*, Dr. *Rohoczy* și *Teodor Onișor* câte 1 fl.; *A. Simonffi*, *I. Imreh*, *I. Mendl*, *C. Schissel*, *S. Sinberger* și *Fr. Schuller* câte 2 fl.

Pe colecta purtată de pompierii *Ioan Pușcaș* și *Vasile Fodor* au binevoit a contribui: *Escelența Sa* Dr *Victor Mihályi* mitropolit 5 fl., *Ioan M. Moldovan* preposit, *Simeon P. Mateiș*, *Dániel Mihály*. N. N. *Georgiu Bărbat*, *Simeon Muntean* și *Ioan F. Negruțiu* câte 2 fl., Dr *Ioan Raș*, *Gavril Pop.*, *Iosif Hossu*, Dr *A. Bunea*, Dr *V. Szmigelski*, *Ioan Gerșan*, *Aurelia n. Solomon*, *N. Popescu*, Dr *Vasiliș Suciș*, *Amalia Grama*, *Maria Vlása*, *Pongrantz Géza*, *Heisikovits Herman*, *M. Welvarth*, *Leop. Bretter*, *Ștefan Oltean*. R. *Gross*, *I. Löb*. Oct. *Măcelar*, *Mihail Raș*, *Ioan Orga*, *Aurel P. Bota*, *Alexiș Pop.* S. *Nestor*. *Iosif Gans*, *Iuliș Nistor*, *G. Thát*. *Cseresznyés Odön*, Dr *Ronai*, Dr *I. Brendușan*, *Aurel C. Domșa*, *Ida de Csato n. Raș*, *B. Füleș*, *C. B. Groze*, *Ioan Strejan*, *Ana Colcer* și *I. Ungar* câte 1 fl., Dr *Isidor Mareș*, *Alesiș Viciș*, *Gregoriș Ordace*, Dr *Emil F. Negruțiu* câte 1 fl. 50 cr., *Ales. Ciura*, *Ioan Maior*, *Heisikovits Iacob*, *Ana Sintion*, *P. Ungurean*, *Damian E. Domșa* și *Iosif Bart* câte 50 cr., *N. H.* 20 cr., *Tirion Boteiș* 40 cr.

Pentru spriginul dat Reuniunii aducem în numele comandei ceea mai mare mulțămîtă.

Blaș în 12 Februar 1899.

S. Muntean
comandante suprem.

Aron Papiș
cassariș.

Rugare.

În favorul sfintei Mănăstiri de la „Prislop“ din prējma Retezatului, în urma apelului emis cu dat. 22/10 Novembre 1897 de către comitetul constituit spre scopul restaurării aceleia au încurs până aci ofertele benevole, cari s'au publicat în foia din Blaș „Unirea“ Nro 36, 37, 38 50. 52 cum și în „Revista Oraștiei“ din Oraștie Nro 36, 38, 39, 41. 49, 50 și 51 ex 1898.

Considerând înse, că din listele distribuite între On. Public român un număr însemnat din ele nu ni-s'au reînapoiat nici până în prezent. eră de altă parte, fiind că Comitetul din Apel are a-și da socoteala sa finală și a primi de la forul competent absoțutorul recerut; așa subscriișii ne luăm voe a ne adresa cu încredere deplină către toți acei P. T. domni, în deosebi către membrii Ven. Cler cum și către On. institute romănesci de credit, cari au primit liste de contribuiri în favorul sfintei Mănăstiri de la „Prislop“, dar încă nu ne au învrednicit de răspuns, rugându-i prin acesta cu totă stima cuvenită, ca în interesul causei atât de sfinte, se nu-și pregete ostenelă, ci se binevoescă a ne retrimite acele liste, fie cu ori ce rezultat, în terminul cel mai scurt posibil spre închierea socotelilor noastre și înducerea numelui tuturor generoșilor binefăcători ce au contribuit cu denarul lor, în cartea de aur a Mănăstiri de a se pute pomeni la s. liturgiă la sîrbătorea chramului în luna Maiu a. e.

De o dată observăm la acest loc, că s'au luat dispușețiune, ca colectele încurse până acum cu cele ce se vor mai adauge în urma acestei rugări. să se publice toate în foile noastre cotidiene din patrie, prin ce se va satisface și dorinții juste esprimată din partea unor generoși contribuitori.

În numele Comitetului.

Hașeg în 22/10 Februar 1899.

Nicolaiș Nestor
adm. vicar ca președinte.

Dr Gavril Suciș
advocat și cassar.

Noutăți.

„Patria“, institut de credit în Blaș, și-a ținut Sămbătă la 18 Faur adunarea generală. Au luat parte la adunare 28 acționari, cari reprezentău 770 acți și aveău 425 voturi. Din raportul prezentat de direcțiune estragem câte va date: depunerile la finea anului au fost de fl. 608.290.34 cr., reescomptul de fl. 161.514.53 cr., portfoliul cambiilor de fl. 784.047.12 cr., împrumutul pe hipotecă de fl. 130.871.50 cr., lombardul de fl. 47.207, circulațiunea de apröpe 7 milioane fl., er venitul curat de fl. 22.438.15 cr. Din câștigul acesta s'au votat fl. 7203.64 cr. pentru fondul de rezervă, care a ajuns la însemnata cifră de fl. 94.008.76 cr. față cu capitalul de acți în suma de fl. 110 mii. Pentru scopuri culturale și de binefacere s'au destinat fl. 846.90 cr., și a nume: pentru spitalul studenților din Blaș fl. 500, pentru asilul de copii 150, pentru școla de industrie 100, pompierilor 25, la dispozițiunea direcțiunii fl. 71.90 cr. S'au ales apoi în direcțiune Dni *Ioan F. Negruț*, *Ioan M. Moldovan* și *Dr Vasile Hossu*, și în comitetul de supraveghiere: *Petru Ungur*, *Aurel C. Domșa*, *Eugen Bian*, *Dr Ambrosiș Cheșan* și *Aron Deac*.

Procesul ziarului „Tribuna Poporului“. Curtea cu jurați din Oradea mare a osîndit pe Dl *Em. Măglașiu*, la două luni temniță de stat și 10 fl. amendă.

De la fondul grănițaresc. În 22 a c. s'a ținut adunarea generală a reprezentanților fondului grănițaresc sub presiunea vicepreședintelui *Constantin Stezariș*. Cu această ocaziune s'au reconstituit și comitetul alegându-se de președinte: căpitanul în pensiuine *Constantin Stezariș*, vicepreședinte maiorul în pensiuine *Șandor de Viștea inf.*, secretari *Arșeniș Bunea*, cassar căp. *Strădulea*.

Andree. Eă persöna, care preocupă acum lumea sciatică! Pornit într'o expediție cu balonul spre polul nord, multă vreme nu s'a știut nimic de rezultatul acestei îndrăsnețe călătorii. În timpul din urmă se telegrafază din *Krasnojarsk*, că în partea răsăritenă a Siberiei s'au aflat cadavrele alor trei ömeni, resturi de balon și alte instrumente. După cum se crede, cadavrele acestea ar fi a lui *Andree* și a însoțitorilor lui.

Serată musicală-declamatorică. Casina română din Blaș, va aranja la 4 Martie n. o serată musicală-declamatorică sub conducerea prof. *Iac. Murășan*. Programul va fi următorul: 1. „Hora“, de *Wachmann*, cor mixt. 2. „Elsan“, de *Elvira Santorino*, declamare. 3. „Imn de urare“, de *Porumbescu*, duet. 4. „Brumărel“, baladă de *I. Murășan*, cor mixt cu soli și acomp. de pian. 5. Declamare. 6. a) *Vals melancolique* de *Hellmund*, b) *Allegro din sonata Apassionata* de *Beethoven* solo pian. 7. a) „Dorul meu“ b) „Neică neiculită“ cor. mixte de *I. Murășan*.

Serată în onörea Dș. *Bărsescu*. Publicul iubitor de artă din *Sibiș*, au aranjat Vineri sera o serată musicală-declamatorică în onörea tragedianei *Agata Bărsescu*. Pentru succesul seratei acesteia și-au dat concursul și căți va membrii ai reuniunii romăne de cântări din *Sibiș*.

Petrecere romănescă în Viena. Membrii societății literare „România Jună“ vor aranja la 4 Martie n. o petrecere pusă sub patronatul Dlui *Niculaș Dumba*. Venitul curat se va adauge la fondul pentru ridicarea unui internat romănesc în Viena.

Avis. Cu prima Martie st. n. strămutându-mă la parochia Sighetului (*Maramaros-Sziget*), rog pe toți aceia, cu cari staș în corespondință, cum că de acum înainte se trimită epistolele și corespondințele sale su-nătöră mie la Siget. S. Șugatag 22 Febr. 1899. *Tit Bud* vicarul *Maramurășului*, paroch a Sighetului.

Neurolog. † *Archiducesa Maria Immaculata*, vöduva *archiducelui Carol Salvator*, a repausat în 18 Faur la Viena în etate de 55 ani.

Cas de mörte. *Ioan Paraschiv* subjuide reg. în pens. a repausat la *Sebeș* în 15 a c. în etate de 64 ani.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Credința vécurilor creștine celor dintâi în fecioria Născătoarei de Dumnezeu.

(Continuare.)

Urmarea tuturor acestora a fost apoi, că numele Mariei încă a trebuit, să se amintescă în scrierile și replicile acelea și în discutiunile acelea sinodale, cari le-a provocat arianismul. Din mulțimea cea foarte mare a mărturisirilor tradiționale, cari pe vremea arianismului au tractat despre dignitatea maternă a Mariei, alegem numai următoarele:

Episcopul Zeno de Verona (360—380) grăesce despre o sectă, carea susținea, că „Isus Christos și-a primit începutul din trupul Fecioarei Maria și după aceea pentru dreptatea sa s'a făcut Dumnezeu, dară nu s'a născut (ca Dumnezeu)“.¹⁾ Ori Ariani se folosiau de întorsătura acésta: „Dacă el (Fiul) s'a pogorit în Maria, dacă a umplut pântecul Fecioarei, atunci e lucru vedit, că s'a născut dintr'însa ore ce diferit de ceea ce s'a pogorit într'însa.“ Răspunsul ortodox la acésta e: „De la Spiritul sfânt a luat în pântec Fecioara și a născut aceea, ce a luat în pântec, adevărat pe Dumnezeu cel împreunat cu omul său.“²⁾ Ori pe cum se exprimă s. Atanasiu: „Căci Cuvîntul, care e generat din Tatăl în chip negrăit, neaplicabil și necuprins și din veci, acest Cuvînt însuși se naște aci pe pămînt din Fecioara Maria Născătoarea de Dumnezeu, pentru ca cei mai înainte născuți de jos să se renască de sus, adevărat din Dumnezeu. Ast fel a primit mamă aci pe pămînt acela, care și are pe Tatăl său în cer.“³⁾ S. Atanasiu, acest apărătoriu de căpăteneie al credinței drepte împotriva arianismului, a fost mai ales acela, care purcederit filosofice-critice a contrariilor săi le-a opus în tot de una faptele pozitive ale revelațiunii, fără ca pentru acésta să rămână în apoi lor, în ce privește iscusința dialectică; el se întorcea érá și érá la simplul cuprins al istorisirii evanghelice, de câte ori se tracta despre întromenirea Fiului lui Dumnezeu, și cu prilejurile acestea amintia aproape tot de una și pe Maica lui.⁴⁾ S. Ilariu, care ar pute, să se numescă Atanasiul Apusului, tractând despre arianism încă se folosește de argumentări de acelea, în cari și Maria încă își găsește loc potrivit. „Ariani“, zice el, „resping *ὑποούσιος*-ul, pentru că cred, că printr'însul se învață, că Tatăl și Fiul ar fi o persoană, că Tatăl s'ar fi pogorit din nemărginirea sa în o Fecioară.“⁵⁾ Sau apărând pe un scriitoriu suspect zice: Marcel „nu a dat lui Dumnezeu Cuvîntul începutul din sfînta Fecioară, pe cum învață aceia (Ariani)“.⁶⁾

Esemplesle acestea ajungă aci. De altmintea ne mai spune s. Atanasiu chipul, în care Ariani aludă la raportul dintre Maria și Christos spre a propaga vederile sale. Ei se obișnuiau a se îndrepta cătră femeii cu întrebarea: „Avuși tu fiu, mai înainte de ce ai fi născut?“⁷⁾ Ei cu întrebarea acésta voiau, să le cucerescă pe sama păreri sale despre aceea, că Logos nu e împreună vecinic cu Tatăl. Voiau adevărat, să zică prin întrebarea acésta, că în sens ortodox Tatăl nici nu pôte, să aibă fiu, ci acela, care se numește așa, e o zidire a lui Dumnezeu. Din acésta ar urma apoi, că Maria nu e mama unui fiu dumnezeesc. Tot la acésta țintesc și gluma următoare a Arianiului Eudoxiu: „Dacă Tatăl ar avé fiu, atunci I-ar căuta, să aibă și muiere.“⁸⁾

¹⁾ Lib. II. tract. VIII. De nativ. Dom. cap. 1. la Galland. §V.

²⁾ Phoebad. Agiu. episc. tract. de fide orth. c. Arian. VIII. la Galland. V. pag. 262.

³⁾ De incarn. et c. Arian. 8. T. I. p. 875.

⁴⁾ V. bună oră Sermo mai. de fide la Galland. V. p. 161 urr.

⁵⁾ De trin. IV. 4.

⁶⁾ Fragm. II. p. 1287. Cf. și De trin. I. 22; II. 25.

⁷⁾ S. Atan. or. I. c. Arian. la Hefele I. pag. 246.

⁸⁾ S. Ilar. c. Const. §. 13.

De aceea a urmat firesce și aceea, că personalitatea cea inseparabilă de Fiul ei a fost cuprinsă și de sinódele acum mai ortodoxe, acum mai ariane în mărturisirile lor de credință și în anatematismele lor. Așa se cuprinde închietura „el a luat trup din Fecioară“ sau „el s'a născut din Fecioară“ în simbolul sinodului ținut în 341 la Antiochia.¹⁾ Și între anatematismele acelea, cari se adă adause la simbolul sinodului din Sirmiu ținut în 351, se află și acestea: „Dacă ore cine ar zice, că cel negenerat (Tatăl) ori o parte dintr'însul s'a născut din Maria; dacă ore cine ar zice, că Fiul adevărat că a fost mai înainte de Maria șcl.; dacă ore cine ar crede, că Dumnezeu-omul cel născut din Maria e negenerat (însuși); dacă ore cine ar susține, că el abia numai de la nascerea din Maria, abia numai de atunci se numește Christos și Fiul și a început, să fie Dumnezeu, — să fie anatemă.“²⁾ În sfârșit apoi și sinodul icumenic II ținut în 381 la Constantinopol încă a primit în simbolul său mărturisirea: „carele . . . s'a întrupat de la Spiritul sfânt și din Maria Fecioară.“ Mărturisirea acésta se cuprinde de altmintea cu ore care abatere de cuvinte deja în străvechiul simbol numit apostolic.

Am vădit deci, că eresa ariană a alterat conceptul bisericii despre Maria, de și eresa acésta în tocmai ca și aproape toate cele de mai înainte de ea nu s'a îndreptat în chip nemijlocit împotriva Mariei. În tot decursul certelor ariane a căutat, să se discute în rîndul al doilea și raportul dintre Fiul și dintre Maica lui, a căutat, ca numele și dignitatea ei să fie în gurile tuturor pretutindenia, pe unde se tracta despre firea Fiului. Érá eresa opusă arianismului, adevărat ă era lui Apolinare a imbiat prilej încă și mai apropiat spre concipiarea în parte ori de tot greșită a raportului dintre Preacurata Fecioară și dintre Răscumpărătoriu și în urmare și a dignității ei. Concipiarea acésta greșită firesce că a provocat pe dreptcredincioși, să aperse credința ortodoxă despre maternitatea dumnezească și dignitatea Mariei.

Apolinarismul nu se mai cuprindea întru atâta cu raportul cel mai înainte de lume al persoanelor Preasfîntei Treimi, ci se cuprindea mai virtos deja cu cestiunea christologică în sens mai strîns, adevărat cu modul, în care sînt împreunate în Christos firea dumnezească și cea omenescă.

Episcopul de Laodicea Apolinare (de pe la 362) fiind contrariul arianismului se sili adevărat, să releveze cât se pôte de tare unitatea elementului dumnezeesc și a celui omenesc din Christos. De aceea susținu teoria, că în ce chip după Plato fiesc care om se compune din trup, suflet și spirit, așa și personalitatea lui Christos constă din trup, suflet și Logos. Acesta, persoană a două a Treimii dumnezeesci s'a așezat în Christos în locul spiritului (omenesc) și cu cei alăți doi factori, adevărat cu trupul și cu sufletul s'a împreunat întru o unitate de tot particulară, adevărat întru unitatea Dumnezeu-omului. Dacă am presupune o fire deplină compusă din trei părți, atunci am avé doi Fii ai lui Dumnezeu, două persoane și prin urmare o Patrimă în loc de Treime.

E învederat, că acestui „Dumnezeu-om“ i-se denegă deplina omenire, și că apolinarismul se împotriva arianismului, în tocmai pe cum vechiul docetism se împotriva ebionismului. Încă și mai bătătoare la ochi se face analogia acésta, dacă mai avem în vedere și aceea, că Polemiu, învățăcelul lui Apolinare, a lăsat, să se contopescă și trupul și sufletul (animalic) al lui Christos cu Logos în o unitate fizică așa, că Apolinariștii de mai apoi au declarat de vecinic și trupul lui Christos.³⁾ Spre acésta se folosiau de formulele: „Noi zicem, că cel din Maria (întregul Christos) e de fire identică cu Tatăl,“⁴⁾ „Dumnezeu s'a născut din o Fecioară, nu Dumnezeu și omul.“⁵⁾ Pe Polemianii din cauza acésta i-au și numit Sarcolatri sau închinători ai trupului. Ba unii din partinitorii acéstei direcții au primit chiar vechea părere ebionitică, că „Cuvîntul a primit trup numai la părere.“⁶⁾

¹⁾ Hefele I. p. 503. 505. 507. 508.

²⁾ Ibid. p. 619. 620. 263.

³⁾ S. Greg. Nis. Antirrh. adv. Apoll. XIII. la Galland. VI. pag. 527.

⁴⁾ S. Atan. c. Apoll. I. 10.

⁵⁾ Ibid. II. 4.

⁶⁾ Ibid. I. 2; III. 3. 4.

Polemii sfinților Părinți cuprind prin urmare în chip de tot consecuent pe Apolinariștii la olaltă cu Marcioniștii și Manicheii Docești. Așa face bună oră s. Atanasiu în scrierea sa îndreptată împotriva lui Apolinare. „Cu născocirea voastră, carea voi o priviți de religioasă,” zice s. Părinte, „ori negați trupul primit din Fecioră și Născătore de Dumnezeu ori huliți dumnezeirea.”¹⁾ El amintea apoi pe Marcion și pe Manichei a nume alături cu Apolinariștii și replică: „De aceea e o fărădelege, ca un om evlavios să se folosască de născociri de acestea de cuvinte, ci

¹⁾ Genes. II. 24.

dimpotrivă are, să se zică, că Cuvîntul, carele din vecie e de o fire cu Tatăl, în vremea cea mai de pe urmă a înocit din sfînta Fecioră și Născătore de Dumnezeu plămîuirea și zidirea lui Adam și și-a însușit-o, și că Christos, care din vecl e Dumnezeu, ast fel s'a arătat ca om.”¹⁾

(Va urma.)

¹⁾ C. Apoll. I. 4.

Jertfa superstițiunii.

Zidirea din față cu împrejurimea sa romantică mai de mult era un schit de călugări, astăzi înse a devenit domeniul de stat, și o aripă a eie locuită de administratorul și familia sa, er în partea mai ruinată șede un preot bătrân cu nepoțică-sa, o fetiță de trei până în patru spre zece ani, și cu o bucatăresă. Preotul acesta e parochul Negrileșilor, comună compusă numai din vre o câte va fumuri. Nu de parte de schit era o mără sărăcăcioasă, făcută numai pentru cei câți va ómeni din Negrileșii. Satele erau de parte de aici, căci Negrileșii era mai mult o colonie adusă, pentru ca să cultive agrul statului. Lipită de mără era casa morarului.

Din căsuța scundă tocmai eșia o fetiță cu ochi limpezi, albaștri ca cerul într'o senină zi de vară și cu o față sănătoasă și veselă, ca un boboc, ce se desvêlesce; fruntea copilei era albă ca laptele și arêta cumînțenie.

„Nópte bună lelițo,” zise fetița cu o voce arginție cătră femeea, ce eși după ea, să o petrecă. „Încă o dată nópte bună, spune-i și lui badea Tóder, dacă va veni, că m'am inchinat de sănătate. Grigiți de Anuța, să nu se facă mai rău, mâne viú érá-și.”

„O, Claro, cât ești de bună! Cât îmi pare de bine, când viú la sêrmana mea Anuța, să veđi, ce mai face!”

„Viú tare bucurósă, căci Anuța mi e dragă, și când o veđ, mi-se pare, că veđ chiar pe sora mea, pe sêrmana Linuța, care e încă tot bolnavă.”

„N'ai mai auđit nimic despre Linuța?” o întrebă morărița.

„Nu!” zise ea. „Unchiașul așteptă chiar în zilele aceste scrisóre. Dar trebuie să plec, căci se însăréză. Încă o dată nópte bună lele Marie.”

„Nópte bună Claro,” zise morărița întorcându-se în casă, pe când fetița grăbia cătră schit.

Sórele sfințise deja, și numai nisce raze palide mai rumeniaú orizontul în partea de la apus, în colo era tăcere, numai rochiuța fetiței atingea ușor buruenile, pe lângă cari trecea, și un car, ce venia de la mără încărcat cu măcinișul administratorului de la curte, conturba liniștea sãrii. Servitorul, care mâna caii, era cam o sută de pași de parte de Clara.

Cea dintâi stea se ivise pe cer și strălucia prietinosă drumetilor. În dată după ea se ivi și regina nopții în halna sa de aur, ca să lumineze virfurile brădetului, ce încunjura schitul. Clara privia cu plăcere

frumósă priveșice, pe când piciorușele ei înaintău cu grabă. De o dată se auđi vibrăud prin aer o voce cunoscută și mângăitoare pentru sufletele credincioșilor, vestindu-le pace și ridicându-le mintea la Cel de sus. Și când primul sunet ajunsese la urechile lor, atât servitorul, un om mai vrstnic, cât și fetița, își făcură semnul sfinței cruci.

Clara ajunsese deja pe bătrânul și îi zise „bună sară.” Țêranul trăsări, căci nici nu băgase de samă apropierea copilei. „Dómne sfințe!” zise el. „Tu ești Claro? Așa umbli ca o nălucă, ce nu atinge pãmîntul. Mai mare mi-a fost spaîma, când mi-ai zis „bună sara.”

„Ca o nălucă,” zise Clara rîdend. „Măcinat-ai bádicule Ghița?” întrebă ea în fugă.

„Măcinat dragă, măcinat!”

Dar ea era deja de parte. Bătrânul privia pe urma ei clătînând din cap. „Asta nu-mi place, chiar de loc nu-mi place! Am auđit de multe ori, că nu-i semn bun, când cine va se face așa de ușor, de nu-i mai auđi pașii; și asta cobesce și a mai rău, când te spãri de ea, ca de năluci. Sêrmanul dl părinte, nu va avé noroc de Clara. E și prea sfătósă, și apoi copiii prea cumiți nu-s de traiú.”

Bietul om era superstițios ca un păgân, dar nici Clara nu era mai liberă de credințele deșerte. Țêranii gem sub puterea lor. De și ea a ris de vorbele bătrânului, în sufletul său înse întrase frica; ea se cutrémurá întâiú, apoi perđendu-și veselia grăbi în fugă spre casă.

Întrarea în grădina schitului se făcea printr'o portiță mică în zidul, ce încunjura castelul. Grădina era largă și pustie. Clara înse nici o dată n'a observat-o acésta. Acum înse i-se păré că e asemenea unui cimiter. Numai raza de lumină din ferestile locuinței lor îi încálđia sufletul. Apropiându-se zãri focul de pe vatră și auđi glasul unchului, care eșind în grădină o chémă cu dragoste.

La auđul acestui glas îi peri de o dată gândurile pline de griji negre.

„Vino dragă!” zise el, „căci chiar acum s'a reîntors Tóder și ne-a adus o scrisóre.”

Tóder era servitorul preotului, și Clara scia, că e dus la oraș, să aducă posta. Cum înse părintele primia puține alte scrisori, a fară de corespondența cu fratele său, tatăl Clarei, scrisorile acele erau de o potrivă așteptate de nepoțică-sa ca și de el. De aceea mititica strigă și acum: „Ai primit o scrisóre? De la tata, nu e așa? O spune, ce scrie el?”

„Ce scrie? Dar asta nici eú n'o sciú, ochii mei slăbiți de bătrânețe nu veđ fără ochilari?”

„Așa e, de bucurie am și uitat,” și fugi repede, să-i aducă ochilarii. Apoi se aședară lângă masa de brad. Bătrânul preot suridea liniștit, pe când mâna îi tremura ușor, er nepoțica ardea de nerăbdare.

Fața venerabilului preot se întuneca tot mai mult. „Ce scrie?” întrepruse Clara liniștea. „O, spune, spune unchiule dragă? De sigur nu e bine tata . . . . . tata.”

„Tatăl têu e sănátos,” rêsponse el cu o liniște forțată, „dar mamă-ta . . . . .”

„E mama bolnavă?” zise copila ușurată.

Bătrânul privi plin de Ingrigire în fața ei. Și el bagă de samă, că blândii ei ochi albaștri sînt umezi, de și mama aceea nu era, de cât o vitregă cu suflet de demon. Cât de curată și bună e Clara, și cât de fericite sînt bătrânele lui zile avénd în apropiere un ast fel de ánger! Și vitrega aceea, pentru care ea se întristéză n'a putut-o suferi în casa sa, ci a alungat-o, și așa a trebuit copila, să se despartă de tatăl său și să vină aci. Mama Clarei a fost unca fică a unui țêran bogat, și la mórtea ei fata avé drepturi netăgăduite asupra întregii averi, căci alți frați nu avé, a fară de Anuța, care era bolnăvicioasă de la natură și era cu doi ani și mai tinără, de cât dînsa. Și Clara a fost bolnavă câți va ani după mórtea mamei sale și ómenii începurá a crede că tatăl său va moșteni întreaga avere. Între ast fel de împrejurări el s'a căsătorit apoi a dóna órá, și născéndu-i-se după un an un băiat, vitrega copilelor sale își făcuse deja ilusia, că acela va fi adevératul moștenitor. Anuța se părea, că nu face de minciună profetiile ei, căror gura satului le zicea dorințe, Clara înse din potrivă, o combătea paș de paș prin strălucirea sănătății, căci ea se făcuse voinică și frumósă, cum abia într'o mie să-i afii părechea.

Cu desvoltarea frumóselor însușiri a Clarei dispărea înse pacea și liniștea în casa părintéscă. În sufletul vitregii se virise o ciudă amară și veninosă, veđendu-și înșelate speranțele sale. Și acest sentiment era zi de zi tot mai viú și mai puternic. Țêranca lacomă de avere sãpa și grebla în adîncul întunec a naturii sale aspre înse puternice, și rodul sãménat încolțise și începu a crește. Ea se umplu de ură față de Clara, căci biata copilă nu voia, să mără. Între împrejurările aceste a fost chiar binevenită invitarea preotului de a-i da lui fetița, să o creșcă. De doi ani acum era Clara tovaréșă bătrânului preot, fericirea și mângăerea sa, bucuria și mândria bătrânețelor sale, pe când sermana Anuța se

vesteția tot mai mult de suflarea morții. Vitrega se purta înse față de ea cu blândețe și îngrijire; ea vedea că Anuța se apropie de grăpă și numai avea, să stea în calea pretensiunilor fiului său.

„E dór mama bolnavă?” întrebă Clara. Bătrânul scutură din cap negativ. „Nu,” răspunse pe urmă, „căci scrisoarea e de la dînsa. Să ți-o cetese?”

„Se pare că nu sînt bune veștile din ea, unchiule dragă, căci alt cum nu ai amăna atîta,” îi zise fata.

„La nici un cas nu sînt bune,” zise el. „Anuța a fost zilele trecute foarte grea bolnavă.”

„Sărmana!” strigă Clara îngrijată. „Dar acum e eră-și bine și sănătoasă?”

„Sănătoasă? Nu!” replică el cu voce tremurândă, „înse de bine îi este de tot bine!”

„Nu e sănătoasă și totuși îi este de tot bine, cum o înțelegei acésta, unchiule?” întrebă ea pîlînd.

„Sărmana a . . .”

„A murit?” întregi Clara bănuitoare, vedînd ca bătrânul preot își plăcă capul său venerabil spre a-și ascunde ochii plini de lacrimi, și copila își îngropă fața în palme isbucnind într'un plîns ferbinte.

(Va urma.)

Economie.

Nutreț bun pentru îngrășarea găinilor. Să li-se dea pe zi de trei ori, să măncae cât pot, orez fert în lapte, presărat cu o linguriță de zahăr. Orezul să fie fert pînă ce se va înmuia. De beut să li-se dea apă, în care s'a fert orezul. De mîncarea acésta nu numai se îngrășe găinile foarte tare, ci și carnea li-se face fragedă și gustosă.

Bibliografie.

A apărut:

John Stuart Mill: **Libertatea**, trad. de Teodor V. Păcătanu, Sibiu 1899, pag. 248, prețul 1 fl.

Ovidiu, Nr. 10, prima revistă literară din Dobrogea.

Flóre albastră, Nr. 18, cu un cuprins variat și interesant.

Albina, revistă enciclopedică populară, Nr. 19 publicând între altele fotografia liceului din Brașov și a fostilor directori Muntean și Meșota.

Revista economică, Nr. 2, organ pentru societățile finanțare și comerciale.

Revista ilustrată, Nr. 2 cu un bogat cuprins și frumoșe ilustrații, din cari unele originale (biserica din Șoimuș. Jocul țărănilor din Șoimuș).

Fóla pentru toți, Nr. 6, revistă enciclopedică populară sub direcțiunea Dlui D. Stăncescu.

„**Enciclopedia Română**”, editată din însărcinarea și sub auspiciile „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, de *Dr. C. Diaconovich*.

A apărut fasc. XIII al acestei mari publicațiuni cuprîndînd articolele *Docan—Emeri*, la o laltă preste o mie. Și de astă dată putem remarcă o lungă serie de articole de deosebit interes românesc. Amintim între altele biografiile: Doda, Donici, Dora, d'Istria, Dorobant, Dosofteiu, Drăgescu, Drăghicean, Drăghiescu, Drăgici, Drogl, Duca, Dudescu, Dulfu, Dumba, Dumbrava, Dunca, Eliade (Evolcean), Elisabeta reg. (T. Maioreșcu); apoi art. istorice: Dorobanți, Dozsa (Trăilă), Dragoș (D. Onciul). Egiptul archeol. (Antonescu T.), musica egipt. (T. Cerne); de asemenea găsim un bogat material de geografie: Dolj, Dorna, Dorohoiu, Drăgășani, Dragomiresci, Dunărea (Iannescu). În fine mai amintim următoarele articole mai mari și interesante: Doina (Bârseanu), Drama (Densusan), Domeniul Coronei (Robin), Durerea și Embrion (Vaschide), Educațiune (Velovan), Electricitate (Galucci), Emancipațiune (Floru), etc. Atît apariția regulată a fasciculelor, cât și îngrijirea cu care este condusă acésta mare lucrare, ne îndreptătează la speranța, că prima Enciclopedie română va fi terminată de curînd în condițiuni pe deplin multămitore.

Abonamentele se fac la W. Kraft în Sibiu (deposit general pentru România: *E. Stork, București*) și se primesc numai pentru publicațiunea *întregă*. Prețul de prenumerare: pentru un tom broșurat fl. 10.—, compactat fl. 11.60 (în România Lei 25.—, resp. 28.50).

A apărut în editura „Unirii”:

Ben Hur

saŭ

Zilele lui Mesia
de Lewis Wallace.

Traducere.

Tom. I. broș. . . . . 75 cr.
Tom. II. broș. . . . . 70 cr.

Manual de Psihologie și Logică pentru clasa VIII a școlilor medie edat de *Dr. Vasile Hosu*. Blaș. Tipografia seminarului arhidieceșan. 1898. Prețul broș. 1 fl. 20 cr.

La tipografia seminarială se află de vîndare:

Instituțiunile calvinesci

în biserica românească din Ardel,
fazele lor în trecut și valórea în presente.

Studiu istorico-canonic de *Dr. Alexandru Grama*. — Opu constă din XVI+476 pag. 8° mare și se póte procura cu prețul de **3 fl.** la **Tipografia seminarială în Blaș** (Balázsfalva).

Pregătire la mórte, adecă considerațiuni asupra maximelor eterne folositóre tuturor pentru meditare și preoților spre a predica, de *Alfons Maria de Liguori* Doctor al Bisericei. În versiune românească de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Clain. Blaș 1893. Tipografia Seminarului arhidieceșan. Opu are 425 p. în 8° mic. Prețul 80 cr. Editura societății.

Posta Redacțiunii. Dlui N. R. în M. „Mulțămita” am transpus'o „F. școl.”

Editor și redactor răspundător:

Dr Vasile Suciu.

101 număr
1899.

(9) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróóság 1898. évi V. 500. számú végzése következtében Dr Ronai János ügyvéd által képviselt Grün és társa javára Heisikovies Lipot ellen 309 frt 96 kr. s jár. erejéig 1898. évi Oktober hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 600 frt — krra becsült 120 méter férfi ruha szövetből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. jbiróság 1899. évi V. 1/5. számú végzése folytán 309 frt 96 kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi Augustus hó 20-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 27 frt 95 krrban biróilag már megállapított költségek erejéig helyben alperes üzletében leendő eszközésére 1899. évi Márczius hó 1-ső napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván 1899. évi Február hó 10-ik napján.

Thát György,
kir. jbirósági végrehajtó.

102 szám
1899.

(10) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróóság 1898. évi V. 206. számú végzése következtében Dr Ronai János ügyvéd által képviselt Müller & Comp bécsi czég javára Heisikovies Lipot ellen 284 frt 76 kr. s jár. erejéig 1898. évi Junius hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 600 frt — krra becsült 40 végvegyes színű férfi ruha szövetből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. jbiróság 1899. évi V. 3/9. számú végzése folytán 284 frt 76 kr. tőkekövetelés, ennek 1897. évi Oktober hó 22-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 33 frt 13 krrban biróilag már megállapított költségek erejéig helyben alperes üzletében leendő eszközésére 1899. évi Márczius hó 1-ső napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván 1899. évi Február hó 10-ik napján.

Thát György,
kir. jbirósági végrehajtó.